

ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА НА ФОРУМ ГРАЖДАНСКО УЧАСТИЕ (ФГУ) ЗА 2017

Форум Гражданско Участие продължи и през изминалата 2017 година да работи в насоките, разписани в Стратегията от 2014. Конкретните резултати следват логиката на отделните цели, заложи в стратегията:

Специфична цел 1: Въвеждане и прилагане на механизми за гражданско участие и оказване на влияние върху политиките на местно и национално ниво

Представители на ФГУ продължават експертното си участие в подкомитета за наблюдение по ОПДУ, в работната група в рамките на Инициативата за открито управление, както и в Обществения съвет към КВНОЖГ. И тази година работихме за подобряване на условията за гражданско участие чрез работни групи, становища, съвместни позиции, анализи и споделяне на мнение на Мрежата по важни въпроси, законодателни промени и правила за работа.

Обществен съвет към КВНОЖГ

Тази година при конституиране на новото 44-то НС, Ива Таралешкова, представител мрежата ФГУ, бе избрана за председател на Обществения съвет. От септември до декември 2017 година са проведени четири заседания. Приоритетите на работа на Съвета са в синхрон с целите на ФГУ, свързани с операционализиране на промените в ЗЮЛНЦ, приемане на Закон за доброволчеството, подобряване на практиките по ЗНА и др. На сайта на НС по инициатива на новия Обществен съвет бе обособена отделна подстраница за дейността на Съвета с цялата налична информация за членове, заседания и решения.

Работна група в МС: Съвет за развитие на гражданското общество

През декември 2017, започна дейност Работна група от представители на граждански организации, която имаше задача да изработи Правила за избор на бъдещия Съвет за развитие на гражданското общество към МС и правилник за неговата дейност. След среща на над 70 организации, ФГУ бе сред 22-те, които бяха номинирани за участие и работиха по конкретното разписване на тези правила. Създаването на Съвета е част от измененията в Закона за юридическите лица с нестопанска цел (ЗЮЛНЦ), които влязоха в сила от 1 януари 2018 г.

Подкомитет ОПДУ

Представители на ФГУ взеха участие в три заседания на подкомитета за обсъждане и стартиране на процедура за мерките за НПО по ОПДУ. Към края на 2017 година, въпреки усилията на подкомитета, процедурата не бе стартирана. Очаква се стартирането ѝ към средата на 2018 година.

Инициатива Открито управление

ФГУ е включено в изпълнението на Третия национален план за действие по Инициативата за открито управление. Съвместно с БЦНП изпратихме становище относно публикуваната самооценка и сигнализирахме за закъснения по изпълнението, особено в частта гражданско участие. Предстои да се разработи нов план и да се конституира Форум на партньорите по изпълнението на плана.

Становища и писма по важни въпроси

ФГУ изпрати писмо до служебния министър-председател относно идеята му за Изборен борд през февруари 2017. С него се коментира призива му към неправителствените организации от гледна точка на възможностите за ефективно партньорство по тази тема.

ФГУ и НМД изготвиха становище относно сигнал за трудности и пречки при кандидатстването по отворени процедури по ОПРЧР и заложените изисквания към кандидатите в „Методиката за оценка на финансовия капацитет на кандидатите“.

ФГУ, НМД, БЦНП и фондация ВCause: в помощ на благотворителността участваха на 6 април 2017 в регулярна среща на Централното координационно звено, управляващите органи, сертифициращи и одитни органи на оперативните програми, съфинансирани със средства от европейските структурни фондове, и социалните партньори. Поканата дойде в резултат на писмо до служебния заместник министър-председател по европейските фондове, г-жа Малина Крумова, изпратено от името на двете мрежи и други НПО. Писмото съдържаеше въпроси и препоръки относно практиките, резултатите и предизвикателствата пред участието на гражданските организации в Комитетите за наблюдение към различните оперативни програми и ПРСР. Срещата бе и повод отново да се постави във фокуса на институциите въпроса **за режима на държавна помощ де минимис**.

ФГУ подкрепи становище, изготвено от екипа на БЦНП относно проекта за Закон за мерките срещу изпирането на пари.

В резултат на инициатива от страна на ФГУ, проведени срещи и становища (от 10.05.2017) бяха облекчени процедурите на ПМС 160, които засягат НПО относно правилата за разглеждане и оценяване на оферти и сключването на договорите в процедурата за избор с публична покана.

Изпратихме **писмо до генерални дирекции в Европейската комисия** относно мерките за неправителствени организации по ОПДУ и нетретирането им като държавна помощ (де минимис). Продължаваме работа по тази тема и през 2018.

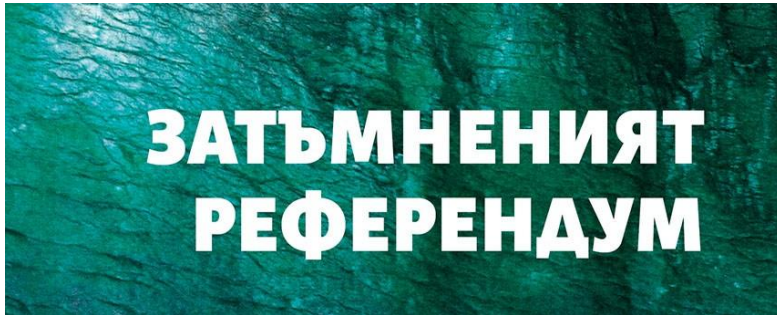
Подкрепихме **писмо до МОН** (по сигнал на членове на ФГУ), иницирано от фондация С.Е.Г.А. относно писмо № 9105-390/17.11.2017 до началниците на РУО „По повод на зачестилите посещения на представители на неправителствени организации в училищата...” на заместник-министъра на образованието Таня Михайлова.

Подкрепихме **отворено писмо на НМД** относно настояване за ратифициране Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие (Истанбулска конвенция).

Разбира се, има и такива, с които все още не сме постигнали успех, въпреки усилията ни съвместно с нашите партньори: **продължаваме работа по** режима на държавна помощ де минимис, както и за приемане на Закон за доброволчеството, а работата за развиване на култура на участието и за гражданско образование е хоризонтален принцип на нашите дейности.

Усилията ни за подобряване на механизмите за гражданско участие и влияние минават и през изследователска работа по важни теми:

В края на 2016 и началото на 2017 екипът на ФГУ съвместно с експертната помощ на Люба Деветакова направиха анализ на информационната кампания за проведените референдуми в последните години и след приетите промени в Закона за прякото участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление. Докладът под заглавието „**Затъмненият референдум**“ бе представен пред експертна общност през февруари и съдържа основни изводи относно проведените референдуми, идентифицирани основни предизвикателства пред използването на медийните пакети, качеството на задаваните въпроси и информиране на гражданите за вземане на адекватни решения.

Март бе месец на предизборна кампания за предсрочните избори на 26 март 2017. По този повод Полина Паунова и Деси Христова направиха преглед на политическите платформи по темите Изборен кодекс, гражданско участие и съдебна реформа.

През 2017 продължихме да работим и за подобряване на взаимодействието на гражданите и НПО с местните власти. В рамките на малък проект, финансиран по програма Европа на Столична община, надградихме постигнатото през 2016 в рамките на същата програма, като проведохме обществени дискусии в три кметства – в с. Герман, с. Горни Богров и с. Бистрица. Дискусиите се осъществиха по подхода Обществен форум, в рамките на които

граждани от трите населени места имаха възможност да обсъдят важни за общността въпроси и да начертаят план за изпълнението им. В рамките на проекта направихме и **местна оценка на гражданското участие за Столична община. От 3.71 през 2015, оценката за 2017 се повиши на 3.93** като основно подобрение се забелязва с приемане на две Наредби за провеждане на обществени консултации в Столична община, едната от които – разработена от БЦНП. ФГУ също взе активно участие в процеса на разработване и широко обществено обсъждане на наредбата.

Индекс на гражданското участие II

През изминалата година преразгледахме и обогатихме методологията на Индекса на гражданско участие на национално и местно ниво. През април проведохме националното изследване – омнибус с подкрепата на Алфа Рисърч, а през май-юли събрахме 390 валидни анкети от граждански организации, читалища и неформални групи, както и 68 от институции, местна власт и местни обществени посредници с два подобрени въпросника с участието на д-р Елка Златева. Същевременно партньорите ни от БЦНП и техният правен консултант Анна Адамова актуализираха анализа на правната рамка за гражданско участие.

Публичното представяне бе на второто Биенале на гражданското участие на 22 януари 2018 в Аулата на СУ „Св. Климент Охридски“, което събра около 80 партньори и членове на Мрежата.

Специфична цел 2: Засилване участието на ФГУ в процесите на формулиране на политики на европейско и международно ниво

На ниво ЕС, членството ни в **ECAS – Европейска служба за граждански действия** дава информация за правата на европейските граждани, развитието на политиките на ЕС относно свободата на движение, влияние на Брексит, както и възможности за финансиране на европейско ниво. ECAS се включиха и в споделянето на опит по време на Националната ни среща и са полезен партньор за „мрежуване“ и сверяване на часовника с развитието на ниво ЕС.

На ниво макрорегион, членството ни в **Дунавския форум за гражданско участие** продължава да се развива – заедно работим активно за подобряване възможностите и подкрепата за граждански организации и граждански действия в рамките на Дунавската стратегия. Четвъртият ден на гражданското участие (Danube Participation Day) проведе в Будапеща. Солидна българска група се включи активно в дискусиите и в 5-те работни групи. Голяма част от българските представители са членове на ФГУ – Любо Василев от Фондация Капитал, Роси Джамбазова от Бизнес инкубатор – Гоце Делчев, Ренета Венева от НАРД – Национален алианс за развитие на доброволчеството, Васко Райчинов от сдружение „Устойчиво развитие“, Кърджали и Георги Петров от Асоциация „Съвременни читалища“, както и Ива Таралешкова, председател на УС от сдружение „Деветашко плато“ и Диана Андреева – от екипа на ФГУ. Георги Петров представи опита на ФГУ по темата „Партньорство при планиране на ЕС фондовете 2014 – 2020 г.“ В края на събитието, Щефан Лютгенау предаде символично звънеца за Срещата през 2018 в България.

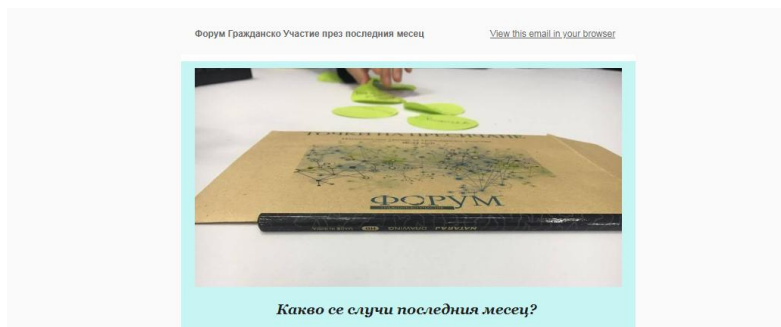
Участие в Работна група за приемане и популяризиране на Насоки за гражданско участие – Ива Таралешкова, председател на УС е член на Работната група и представлява ФГУ в процеса. През септември 2017 Съветът на министрите в Съвета на Европа проие окончателния вариант на документа, през декември 2017 се проведе среща на представители на работната група за обсъждане на стратегия за популяризирането на Насоките и въвеждането им в действие в страните – членки. Обсъждането и предприемането на конкретни стъпки ще продължи и през 2018 година.

Ива Таралешкова, председател на УС и Любен Панов, член на УС бяха поканени като делегати на срещата на **Eastern European Partnership** в Естония. Там ФГУ сподели опита си в оценката и подобряването на средата за гражданско участие. В резултат бе проявен интерес от страна на Арменската национална платформа на НПО за адаптиране и прилагане на методологията Индекс на гражданското участие в Армения.

Форум на гражданското общество в Естония – Ива Таралежкова взе участие в рамките на Естонското председателство на Съвета на ЕС и ФГУ използва това като повод за обединяване на организации в България относно граждански препоръки в рамките на нашето председателство на Съвета на Европейския съюз и символично „предаване на щафетата“ и споделяне на опит.

Специфична цел 3: Устойчиво развитие на мрежата, повишаване на капацитета и мотивацията на членовете и развитие на позитивен публичен образ на гражданските организации

През 2017 пилотирахме **нови инструменти за комуникация и предоставяне на информация** на членовете на Мрежата. Започнахме издаването на специален месечен бюлетин за целите на ФГУ, в който накратко се представят новините от мрежата, постижения на членовете, предстоящи събития и възможности за развитие и финансиране. За 2017 са издадени 11 броя със среден брой читатели – над 40% от абонатите.

„**Фейсбук общността**“ нарасна с още 250 „харесвания“, а през 2017 сме публикували новини и инициативи почти всеки ден от годината. Публиката достигна до обхват над 3000 в най-добрите дни на 2017.

Започнахме **рубрика на Мрежата**, в която представяме членовете на ФГУ в кратки материали за техните истории, успехи и начин на работа. През 2017 представихме 20 от редовните членове на ФГУ.

През 2017 публикувахме информация за нашите дейности и събития на **НПО портала**. Това донесе признание на Мрежата и спечелихме награда в категорията „изгряваща звезда“ за най-много публикации през 2017 година – 58 публикации и 252 посещения на профила в портала в сравнение с 63 посещения от предходната година.

2017 бе и последна година в **изпълнението на Стратегията на ФГУ**. Попитахме членовете относно тяхното ниво на удовлетвореност и какво може да се подобри, а данните бяха представени на Общото събрание през 2017. Препоръките бяха използвани за разработване на Концепция за работа с членовете от Десислава Христова, за чиято реализация се търси финансиране. С решение на УС бе възложен **Анализ и оценка на изпълнението на Стратегията**, която Славей Христова организира и реализира с интервюта, срещи и анкета безвъзмездно за целите на Мрежата.

На 16-17 май проведохме **Годишната си среща на тема: Точки на пресичане**, в рамките на която различни мрежи на национално, регионално и европейско ниво представиха своя опит – ECAS, Заедно в час, Национален младежки форум, Фулб्राйт, Мулти-култи колектив, Тук-там. Събитието привлече около 70 участници от мрежата, от Австрия, Сърбия и Румъния.

Точки на пресичане: ценности на мрежата

Използвахме Националната среща за идентифициране на насоки на работа на ФГУ и засилване на връзките и комуникацията между членовете. Наред с това, тя ни даде възможност да набележим съвместни каузи и стъпки за **работа за промяна в обществените нагласи и разбиране дейностите на НПО и привличане на подкрепа за тях** от страна на институциите и общностите:

- **Повишаване на доверието в гражданските организации** – работа за подобряване на образа на

гражданското общество и засилване на връзките в Мрежата. Търси се финансиране.

- **Активни граждани и граждански инициативи в селата** – няма съвместни инициативи, Платформа Агора, Деветашко плато и АЕРБС работят по тази кауза; нужно е обединение на усилията и включване на повече организации.
- **Гражданско образование** – ФГУ се включи с един учебен час в инициативата на БДФ «Научи се да даряваш». Създават се нови контакти с партньори, университети и училища, както и съвместни обучения и събития.
- **Операционализиране на промените в ЗЮЛНЦ** – ФГУ бе член на работната група и предстои избор на членове на Съвета за развитие на гражданското общество.
- **Застъпничество за създаване на общински фондове за граждански инициативи** – включени мерки в Концепцията за работа с членовете, както и част от планираните местни оценки на Индекса на гражданското участие.

На Общото събрание на ФГУ избрахме и **нов състав на УС:**

1. Сдружение „Деветашко плато“, Летница – председател
2. Асоциация „Съвременни читалища“ – заместник-председател
3. Български център за нестопанско право
4. Българско сдружение за насърчаване на гражданската инициатива, гр. Бургас
5. Сдружение „Знание“, Ловеч
6. Национална мрежа за децата
7. Фондация „Европейски институт“
8. Бизнес – инкубатор, Гоце Делчев
9. Сдружение „Болкан Асист“

През 2017 проведохме едно Общо събрание, 4 заседания на УС и приехме 1 нов член. С решение на ОС и УС, се наложи да се разделим с 5 организации поради нередовно плащане на членски внос и липса на реакция след уведомяването. Годишните отчети вече се публикуват на сайта на ФГУ, а протоколите от УС се изпращат до редовните членове.

През юни организирахме съвместно събитие с наши членове: Червената къща, Българско сдружение за насърчаване на гражданската инициатива, Института за пряка демокрация и Болкан асист на тема: **Местните референдуми – демокрация или манипулация**. Повод за дебата бяха предстоящите два местни референдума във фокуса на обществения интерес – Трън на 11.06 и Стара Загора – 18.06.

Включихме се в знакови събития и инициативи на **членове на Мрежата**:

- Годишни награди на НПО портала за 2016
- Конкурс „Агора“ през март 2017
- Награди на НМД „Златната ябълка“
- ФГУ гостува на петокласници по програмата „Научи се да даряваш“ на Български дарителски форум
- ФГУ връчи награди на 3 предавания на БНТ по време на медийния фестивал „Българската Европа“, организиран от „Европейски пространства 21“,
- „София – свързан и свързващ град“ на Фондация Европейски институт
- Годишни награди на фондация „Общество и сигурност“

Традиционните ни **годишни награди за гражданско участие** през 2017 отидоха при:

Росица Стоянчова, кмет на с. Горни Богров

Маргарита Станкова, кмет на с. Герман

Николай Гюров, кмет на с. Бистрица

Предаването „Отворени досиета“ на БНТ 1

„В кадър“ на БНТ 1

„Умно село“ на БНТ 1

Нашите **мнения, позиции и инициативи** бяха отразени в Медиапул, Дневник, БНР, БНР – Благоевград и БНР – Стара Загора, Телевизия Евроком, Дарик радио, БНТ, Блумбърг ТВ, България он еър.

Разбира се, наред с успехите има и **много предизвикателства пред работата ни**. Активността на част от членовете остава проблемна. Събирането на членски внос все още е предизвикателство. Идентифицирани са възможности и се търсят начини за финансиране приоритетно на работата за устойчивост и развитие на Мрежата. Необходимо е да се обсъди кое от предложенията би било работещо за актуализиране на Стратегията и за подобряване на работата на ФГУ.

Въпреки предизвикателствата пред всички в сектора и трудностите, пред които сме изправени, ФГУ съумя да използва потенциала си и да работи успешно и през 2017. Членовете на Мрежата имат основен принос в устойчивото развитие и постигането на резултати от съвместната ни работа. Да си пожелаем по-здрава, финансово благоприятна и успешна 2018!

Ива Таралешкова, председател на УС